

MILJOKAZI JEZIČNOG RAZVOJA

Vaše dijete u dobi od...

12 mjeseci

- spontano koristi geste (gesta pokazivanja, mahanje "pa-pa")
- razumije desetak riječi i jednostavne i učestale fraze poput "Daj mami!", "Dođi ovdje." ili "Ne to!"
- odaziva se na svoje ime
- u brbljanju je prvo koristilo slogove koji se ponavljaju (npr. pa-pa-pa), a sada u brbljanju spaja različite kombinacije glasova
- oponaša glasove odraslih i zvukove iz okoline, a brbljanje podsjeća na jezik kojim je dijete okruženo
- kod većine djece pojavljuje se prva riječ sa značenjem (npr. mama/tata)

18 mjeseci

- sve je više zainteresirano za dijeljenje pažnje pri komunikaciji
- razumije oko 50 riječi i jednostavne naloge (npr. "Baci loptu!")
- govori oko 20 riječi
- zna pokazati i imenovati svakodnevne stvari poput određenih dijelova tijela
- koristi niječne oblike (ne i nema)
- koristi predmete u igrama pretvaranja (npr. telefon prisloni uhu i kaže "Halo?") te oponaša roditelje u kućanskim poslovima (npr. metenje, brisanje prašine i sl.)
- što komentira riječima ili kratkim frazama
- ponavlja riječi i fraze i počinje spajati dvije riječi u iskaz (npr. "Daj piti!")

3 godine

- usložnjava iskaz i proizvodi rečenice dulje od dvije riječi
- postavlja pitanja koristeći: Tko? Što? Gdje?
- upotrebljava puno različitih riječi kojima označava mjesta, radnje i karakteristike ljudi i predmeta
- prepoznaje i imenuje nekoliko osnovnih boja
- stvara nepravilne oblike jer primjenjuje ista pravila na sve riječi (npr. konjovi, trčiju, pisaju)
- razumije i može opisati jednostavne odnose među predmetima u prostoru: u, na, ispod
- razumije razliku između zamjenica: moje i tvoje
- sudjeluje u razgovoru o neprisutnim osobama te prošlim događajima

2 godine

- izgovara više od 50 riječi; neke su riječi razumljivije od drugih, ali ih odrasli u bliskoj okolini prepoznaju
- koristi dvočlane iskaze u svom govoru (npr. "Medo papa.")
- može reći kada nešto ne želi
- postavlja jednostavna pitanja, ponekad samo intonacijom
- odgovara na pitanja koja počinju sa: Tko? Što? Gdje?
- može razgovarati o predmetima koji nisu u njegovu vidokrugu

4 godine

- proizvodi složene rečenice
- prepričava prošle događaje (npr. što je radilo u vrtiću)
- može razgovarati o svakodnevnim aktivnostima
- može odgovarati na pitanja o pričama koje je nedavno čulo
- jako je zainteresirano za komunikaciju i postavlja puno pitanja (Kada? Kako? Zašto?)
- prilagođava svoj govor ovisno o kontekstu (npr. u razgovoru s djecom mlađom od sebe ili situacijama kada ga sugovornik nije razumio, itd.)
- uspješno komunicira, a govor djeteta je razumljiv osobama izvan djetetova primarnog okruženja

5+ godina

- može ispričati kratku priču tako da priča ima početak, sredinu i kraj
- lako komunicira s odraslima i drugom djecom
- uočava uzročno-posljedične veze i jezično ih označava
- razumije složenije jezične iskaze i višestruke upute (npr. "Pospremi svoje tenisice na mjesto, operi ruke pa odi po seku.")
- usvojilo je osnovne pojmove orijentacije u vremenu i prostoru (prije, poslije, sada, naprijed, natrag, iza, između, iznad, ispod)
- počinje razgovarati o riječima i njihovom značenju
- koristi izraze pristojnosti i pozdrave (molim, hvala, oprostite, doviđenja)
- razumije razliku u komunikaciji s poznatim i nepoznatim osobama
- pokazuje interes za tisak, slova, čitanje i pisanje, prepoznaje neka slova i brojeve, uočava rimu i rado uči pjesmice